

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 681/2017-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., advokátska kancelária, Jazerná 19, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 16 a čl. 31 Európskej sociálnej charty, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. „E“ Európskej sociálnej charty rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 362/2015 z 24. augusta 2016, rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 9 C 19/2012 z 23. októbra 2014 a postupom mestskej časti Bratislava-Nové Mesto v bližšie neoznačenom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PaedDr. [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 16 a čl. 31 Európskej sociálnej charty, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 ústavy, čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) a čl. „E“ Európskej sociálnej charty rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 362/2015 z 24. augusta 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 19/2012 z 23. októbra 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom mestskej časti Bratislava-Nové Mesto (ďalej len „mestská časť“) v bližšie neoznačenom konaní.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu tento žalobu sťažovateľky ako žalobkyne, ktorou sa domáhala voči mestskej časti ako žalovanej pridelenia primeraného náhradného bytu, eventuálne zaplattenia 110 000 €, v celom rozsahu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu.

3. Sťažovateľka vyčíta všeobecným súdom, že z ústavného hľadiska sa dopustili neospravedliteľnej a neudržateľnej interpretácie ustanovení Občianskeho zákonníka a ostatných aplikovateľných právnych noriem. Podľa jej názoru nemožno súhlasiť s interpretáciou krajského súdu, že žalovanému zo skôr vydaného právoplatného rozsudku nevyplýva povinnosť prideliť jej primeraný náhradný byt a že ide iba „o podmienku“. Sťažovateľka tvrdí, že takýto výklad je ústavne nekonformný.

Ďalšou, podľa mienky sťažovateľky ústavne neospravedliteľnou interpretáciou je interpretácia krajského súdu, že „... *nebolo potrebné zo strany Okresného súdu zaoberať sa a bližšie vyhodnocovať dôkazy o existencii alebo neexistencii zodpovedajúcich náhradných bytov a už vôbec nie skutočnosti, či takéto byty žalovaná vlastní alebo spravuje*“. Ústavne neospravedliteľnou je táto interpretácia krajského súdu podľa sťažovateľky z dôvodu, že

súd nemôže odmietnuť vyhodnotiť dôkazy, a to s poukazom na § 191 Civilného sporového poriadku.

Podľa sťažovateľky krajský súd, ako aj okresný súd tiež nedostatočne odôvodnili nárok uplatnený v eventuálnom petite, keď nepoukázali na to, v čom vidia rozdielny právny základ primárneho a eventuálneho petitu, a len túto skutočnosť konštatovali.

Zo všetkých písomných stanovísk žalovaného, predložených v rámci súdneho konania, podľa sťažovateľky vyplývalo, že žalovaný sa zámerne vyhýba poskytnutiu primeraného náhradného bytu sťažovateľke, z ktorých navyše vyplynulo, že za nezákonnosť postupu/rozhodnutí orgánu štátnej správy, resp. orgánu verejnej moci „trestá“ sťažovateľku. Súdny podľa jej názoru neposkytli v tejto súvislosti ochranu jej hmotným ústavným právam.

V závere sťažnosti sťažovateľka uviedla, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), o ktorom v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

4. Sťažovateľka navrhla vydať nález, ktorým ústavný súd konštatuje, že mestská časť, okresný súd a krajský súd napadnutým postupom a napadnutými rozsudkami porušili ňou označené ústavné práva, ďalej zruší napadnuté rozsudky všeobecných súdov a vráti vec okresnému súdu na ďalšie konanie, prizná jej finančné zadosťučinenie vo výške 120 000 eur a prikáže mestskej časti a súdom uhradiť sťažovateľke trovy konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

6. Ústavný súd vlastnou činnosťou (dopytom na najvyšší súd) zistil, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu prostredníctvom okresného súdu dovolanie, o ktorom sa na najvyššom súde vedie od 3. augusta 2017 dovolacie konanie pod sp. zn. 1 Cdo 143/2017, pričom o dovolaní dosiaľ rozhodnuté nebolo.

6.1 Bez potreby bližších doktrínálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľky alebo citovania právnych záverov všeobecných súdov uvedených v napadnutých rozsudkoch je potrebné konštatovať, že sťažnosť nie je prípustná.

6.2 Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a ústavný súd až subsidiárne.

6.3 Princíp subsidiarity nás učí, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až

vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné sudy (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

6.4 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

6.5 Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie. O dovolaní v jej veci bude rozhodovať najvyšší súd.

6.6 V zmysle už popísaných východísk možno konštatovať, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľke účinný právny prostriedok ochrany jej základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľka využila (t. j. podala dovolanie). Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky.

6.7 Ústavný súd uzatvára, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

6.8 Reflektujúc prezentované závery ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

6.9 Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53, 54), a síce, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke (v prípade opätovného obrátenia sa na ústavný súd) lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017